

VALAŠSKÝ CHEMIK

**PO STOPÁCH NAŠICH PŘEDKŮ
PRO VÍTEZSTVÍ ZÍTRKA, ANEB
JAK SE JEZDÍ VASŮV BĚH.**

Rozhovor
s Jaroslavem Obermajerem,
účastníkem závodu

strana **2**

**NOVÝ WEB
ROK POTÉ**

Co ukázal rok provozu
nových stránek.

strana **2**

**AGROFERT ZÍSKAL
PROTIKORUPČNÍ
CERTIFIKÁT**

Agrofert první „testovanou“ firmou
mimo Norské království.

strana **4**

ANKETA

Začalo jaro. Zahradničíte?

Ing. Alena
Číhalová,
ekonomický
úsek

Ano a velmi ráda! Hlavně se ale věnuji naší krásné zahradě – skalky, jezírko, záhony s květinami a také trávníky pro sport a odpočinek. Každý rok se už nemohu dočkat jara, až zase vyrazím na zahradu a začnu stříhat, hrabat, sázet a taky pozorovat, jak se všechno začíná probouzet, zelet a kvést. Pro někoho je možná práce na zahradě jenom dřina, pro alergiky děs, ale pro mě je to prostě obrovský RELAX!

Lenka
Korečková,
OTK dehet

Na zahrádce a zahradě pracuji ráda, protože jaro je nejhezčí období v roce. Jarní vzduch a teplé slunce je malým zárukem po dlouhé a mrazivé zimě.

Ing. Irena
Škarabelová,
obchodní úsek

Zatím ano, dokud chaloupka na samotě u lesa, o kterou se s mužem dočasně staráme, nenajde nového majitele. Jaro miluji: hřejivé paprsky slunce, sněženky, ptáci štěbetání, výlety na kole, orosení půllitř, vůně šerku...jak snadné je žít!

Hana
Nováková,
OTK dehet

Zahradkaření je koníček mého manžela. Já pak zpracovávám úrodu.

Hlavní téma / DEZA

Stanovisko DEZA, a. s. k vlivu chemické výroby na životní prostředí Rožnova pod Radhoštěm

Zastupitelé Rožnova pod Radhoštěm se opakovaně zabývali vlivem chemické výroby na životní prostředí v Rožnově. Měsíčník Rožnovský prostor si na téma "DEZA a život lidí v okolí podniku" vyžádal k připomínkám některých rožnovských opozičních zastupitelů stanovisko DEZA, a. s. Toto stanovisko zde v plném znění uvádíme.

Mediálně živený argument o tzv. vlivu chemické výroby DEZA, a. s. na ovzduší Rožnova pod Radhoštěm je demagogickým a populistickým tvrzením některých místních zastupitelů a jako takové má sloužit jen a výlučně politickému zviditelnění.

Skutečné a ověřené informace vypovídají o zcela zanedbatelném vlivu činnosti DEZA, a. s. na ovzduší ve městě Rožnov pod Radhoštěm. Toto stanovisko opíráme o skutečnost, že imise rizikových látek pracovního ovzduší přímo ve výrobním areálu nepřekračují limitní hodnoty. Z provedených a veřejně dostupných studií také jasně vyplývá, že i ve městě Valašské Meziříčí jsou sledované hodnoty hluboko pod přípustnými limity. Dá se tedy očekávat, že ve 12 km vzdáleném Rožnově pod Radhoštěm budou tyto hodnoty ještě daleko nižší a vliv výrobní činnosti DEZA a. s. zanedbatelný.

Minimální vliv chemické výroby DEZA, a. s. na životní prostředí Rožnova pod Radhoštěm je dále dokladován Generální rozptylovou studií Zlínského kraje, kterou nechal krajský úřad zpracovat v prosinci 2011. Z této studie vyplývá, že v Rožnově pod Radhoštěm z více jak 89 % ovlivňuje životní prostředí doprava. Lokální topeniště se podílejí na znečišťování ovzduší téměř 9 %. Velké a střední zdroje znečišťování ovzduší, mezi něž patří průmyslové podniky, se podílí pouze dvěma procenty. Rozptylová studie vlivu oxidu siřičitého, oxidu dusíku a polévatého prachu, kterou jsme v roce 2011 poskytli zastupitelstvu Rožnova pod Radhoštěm, minimální vliv chemické výroby potvrdila. V nejbližší době necháme vypracovat také rozptylovou studii dalších rizikových látek. Výsledky studie budou opět k dispozici zastupitelstvu města Rožnov pod Radhoštěm.

DEZA, a. s. neustále vynakládá nemalé investiční prostředky na další ekologizaci výroby, a tím svůj vliv dále snižuje. Příkladem může být v loňském roce provedené utěsnění skladovacích zásobníků naftalenu, které emise této látky výrazně

snížilo. Zastupitelé města Rožnov pod Radhoštěm se s prováděnými ekologickými opatřeními přímo seznámili při návštěvě Dezy v roce 2010. Bohužel, František Šulgan, který nejvíce prosazuje projednávání tohoto tématu na jednáních zastupitelstva, se setkání odmítl zúčastnit s komentářem, že na zeleno natěněné komíny ho nezajímají. Tímto postojem jasně vyjádřil spíše své osobní politické ambice než skutečný zájem o vliv naší chemické výroby na okolí.

Dne 12. 3. 2012 Jaroslav Obermajer
tiskový mluvčí DEZA, a. s.

Rozloučení

Vážení kolegové,

ke konci března jsme dostali velmi smutnou zprávu, že následkem vážné nemoci dne 24. 3. 2012 zemřel ve věku nedožitých 83 let náš kolega, bývalý generální ředitel a dlouholetý zaměstnanec Dezy

Ing. Miloš Malík.

Řada z nás, kteří s ním za těch jeho 44 odpracovaných let v Deze přišli do styku ví, že pan Malík byl mimořádnou osobností, a to jak po stránce profesní, tak i po stránce lidské.

Já sám jsem s panem Malíkem spolupracoval velmi dlouho a velmi blízko. Náš vztah byl v prvé řadě osobní, podstatně víc než služební. Vždy jsem na něm obdivoval jeho životní zkušenost a moudrost, která ho naučila srovnat se v životě se spoustou problémů. Snad mu pomohl i ten jeho pevný podnikatelský kořenek, který dostal do vínku doma na Zlínsku. Dostal sice velký dar, ale také následná břemena. Nesměl vystudovat žádnou vysokou školu v České republice, odsloužil si dlouhé roky v pracovních táborech a ve všech posudcích měl vždy napsáno, že je společensky nebezpečný, že dokáže ovlivňovat myšlení druhých, a proto nesmí mít žádné podřízení.

Až v čase, kdy měl nárok na zaslužený odpočinek, se vlastně naplno mohly projevit jeho schopnosti. Všichni si uvědomujeme, jaký význam měl pro Dezu jeho návrat do pozice generálního ředitele, a to i pro nás všechny ostatní, kteří jsme se toho od něho mohli ještě mnoho naučit. Svoje působení ve funkci předsedy představenstva a generálního ředitele se pan Malík rozhodl ukončit v roce 1999. Nechal se pak ještě přesvědčit ke spolupráci ve funkci člena představenstva na dalších 5 let a od roku 2004 se naplno věnoval rodině, zahrádce a vnoučatům.

Rád bych mu touto cestou chtěl naposledy poděkovat nejen za naši více než třicet let trvající pracovní spolupráci a hluboký osobní lidský vztah, ale především za nás za všechny mu vyjádřit úctu jako kamarádovi a člověku.

Ing. Zbyněk Průša

Otázka pro tiskového mluvčího Jaroslava OBERMAJERA

Ve společnosti se v souvislosti se vzděláváním stále častěji objevuje požadavek užšího spojení teorie a praxe, tedy spolupráce škol s výrobními firmami. Co DEZA? Spolupracuje se školami?

V posledních letech se neustále snižuje počet lidí se strojírenským a chemickým vzděláním. Je to celospolečenský trend, že dnešní mladí lidé si spíše volí obory s humanitním zaměřením než obory technické.

DEZA, a. s. na tuto nepříznivou situaci reaguje dlouhodobou spoluprací s ISS-COP, kde podporujeme především udržení chemického oboru. V loňském roce jsme společně s touto školou uspořádali soutěž „Deza očima studentů“, která měla prohloubit znalost studentů o naší společnosti, ale zároveň přinést veřejnosti širší informace o naší činnosti. V oblasti vysokého školství v současné době spolupracujeme s Univerzitou Pardubice na projektu „Partnerství pro chemii“, v rámci kterého může až několik desítek studentů detailněji poznat naši firmu. Spolupráce probíhá především formou stáží a řešení diplomových prací. Na požádání umožňujeme uspořádání exkurze.

AKTUALITY

Nový dispečer

Od 1. března pracuje ve funkci na dispečinku závodu nový dispečer – Radek Skalka. Narodil se 30. května 1975 ve Valašském Meziříčí.

Na Středním odborném učilišti elektrotechnickém vystudoval obor s maturitou mechanik - elektronik. Vzdělání ukončil v roce 1993. Na pozici toho roku nastoupil do DEZA, a. s., kde postupně pracoval jako provozní elektrikář na středisku provozní údržby, údržby vodního hospodářství, posledních 13 let pak jako mechanik měření a regulace na středisku údržba vodního hospodářství. Je ženatý, má 1 dítě.

Vzácní ptáci v okolí Dezy

Mohlo by se zdát, že v okolí průmyslového podniku opeřene nenajdete, opak je ale pravdou. A někteří z nich mohou být dokonce i vzácní.

Z ohrožených druhů ptáků, kteří v širším okolí provozovny pravidelně hnízdí, lze uvést nápadného čápa černého (2 páry), v noci nebo brzy zrána slyšitelnou křepelku polní (6 volajících samců) a chřástala polního (4 volající samci), a na vodní toky vázaného pisíka obecného (5 párů) a ledňáčka říčního (5 párů).

Ještě běžně zde lze pozorovat čejku chocholatou, bramborníčka černohlavého nebo tuňhka obecného. Tedy druhy, které velmi rychle mizí ze současné, intenzivně obdělávané, krajiny.

Na tahu lze občas zahlédnout i velmi vzácné druhy jako je orel mořský, sokol stěhovavý nebo volavka bílá. Bohužel, některé druhy zde už naopak nenajdeme – hýla rudého, strnada zahradního nebo tuňhka menšího.

Výzkum ptáků v okolí provozovny Deza, a. s. provádí v letech 2010-2012 rožnovská organizace ČSOP Salamandr, a to v rámci zákona o předcházení ekologické újmy.

Martin Krupa, ČSOP Salamandr

Pisík obecný

Foto M. Mandák

JARNÍ ÚKLID

Sběr vyloučených elektrospotřebičů a objemného odpadu z DEZA, a. s.

Hospodářská správa pořádá ve dnech **24. až 26. dubna (úterý až čtvrtek) v době od 8.00 do 11.00 hodin** sběr elektrotroškového a objemného odpadu. Ve dvoře za podnikovou prádelnou oděvů máte možnost se bezúplatně zbavit vyřazených elektrospotřebičů pro domácí i průmyslové využití. Bude zde rovněž odebírán objemný odpad, který není možné odkládat do popelnice a komunálních kontejnerů. Přijímán bude pouze fyzicky nebo morálně opotřebovaný majetek vyřazený z evidence Deza, který již neplní svůj účel, není o něho zájem nebo je neprodejný. Propustka na majetek podle OS 612 slouží jako doklad o převozu přes vrátnici a organizátorovi sběru k evidenci při přijímce odpadu.

Podrobnosti naleznete na síti SEID v sekci pravidla pro nakládání s odpady.

Ve stopách našich předků pro vítězství zítřka aneb Jak se jezdí Vasův běh

V lednovém vydání Valašského chemika jsme přinesli rozhovor s účastníkem Jizerské padesátky Jaroslavem Obermajerem. V závěru prozradil, že jeho dalším cílem je věhlasný Vasaloppet, česky Vasův běh. Tento proslulý závod se konal první březnovou nedělí. Ing. Obermajer se do Švédska opravdu vydal a trasu devadesátikilometrového závodu v limitu ujel. Požádali jsme ho, aby se s námi podělil o své dojmy.

Vasův běh je nejstarší a nejdélejší závod v běžeckém lyžování na světě. Můžeš nám, prosím, přiblížit něco z jeho historie?

Ráno před závodem

Ano, jedná se o nejstarší a nejdélejší závod dálkového běžeckého lyžování. Jeho historie sahá už do roku 1922, kdy 136 účastníků urazilo na počest Gustava Vasy devadesátikilometrovou trať ze Säleny do Mory. Dnes tuto počtu každoročně skládají svoji účastí tisíce běžců. Jenom letošního závodu se jich zúčastnilo 15 500. Podstatou celého závodu je přiběh z roku 1520, kdy se budoucímu švédskému králi Vasovi, nepodařilo přemluvit tehdejší švédské bojovníky, aby společně vzdorovali Dánům. Sklíčený Vasa se tedy vydal na lyžích z Mory směrem k Norsku. V té samé době však ve Stockholmu nechal dánský král Kristián II zákeřně

popravit 80 šlechticů. Když se švédští bojovníci dozvěděli o tzv. stockholmské krvavé lázni, změnili názor a vyslali dva nejlepší lyžaře, aby přiměli budoucího krále Vasu k návratu. Dostihli ho 90 km blízko Säleny, proto závod ze Säleny do Mory. Spojení historie a současnosti dává tomuto závodě mimořádnou a neopakovatelnou atmosféru.

Trasa závodu měří 90 km, to není zrovna málo. Jak vypadá trať, její profil? Jaká je okolní krajina?

Celá trať je po počátečním 3km stoupání s převýšením 200 m především rovinná a protíná, pro tuto oblast typické, místní mokřiny. Je pravda, že trať není hodnocena jako moc náročná, ale je třeba si uvědomit, že se jedná o devadesát kilometrů, což dává tomuto závodě jedinečnost a neopakovatelnost. Živě si vzpomínám, jak jsem si na padesátém kilometru řekl „Tak máš za sebou Jizerskou padesátku“.

Na sedmdesátém kilometru mě zase napadlo, že jsem právě ujel délku dalšího známého běhu Marcialongy, a to jsem měl ještě dvacet kilometrů do cíle.

Na trase

A co stopy? Na Jizerské padesátce nebyly letos právě ideální. Jak jejich úpravu zvládli pořadatelé ve Švédsku?

Ve Švédsku jsme strávili celotýdenní dovolenou, a i když během týdne panovaly i dvanáctistupňové plusové teploty, trať byla stále dobře upravena. Dva dny před závodem spadla teplota pod nulu, což umožnilo pořadatelům udělat kvalitní finální úpravu trati. Jen pro představu: na startu závodu bylo připraveno vedle sebe

Připraveni

Nový web rok poté

Na začátku března 2011 jsme pro širokou veřejnost, ale také pro naše obchodní partnery, zprovozili zcela novou verzi internetových stránek naší společnosti (www.deza.cz). Webové stránky dostaly zcela novou grafiku, strukturu a současně byly naplněny novými a aktuálními informacemi. Jejich vývoj se však nezastavil. V průběhu uplynulého roku jsme si ještě trochu pohráli se vzhledem úvodní stránky a na světě je moderní prezentace naší společnosti. Však posuďte sami.

S novými internetovými stránkami se nám také otevřela příležitost získávat informace o návštěvnosti. Určitě většina z vás slyšela o tom, že každý uživatel internetu za sebou zanechává nějakou digitální (elektronickou) stopu. A právě toho můžeme využít a provádět si analýzu chování návštěvníků. Nebojte se. Nejistíme vaši povahu, ani rodinné vztahy... Získáme pouze přehled o tom, jaké pod-

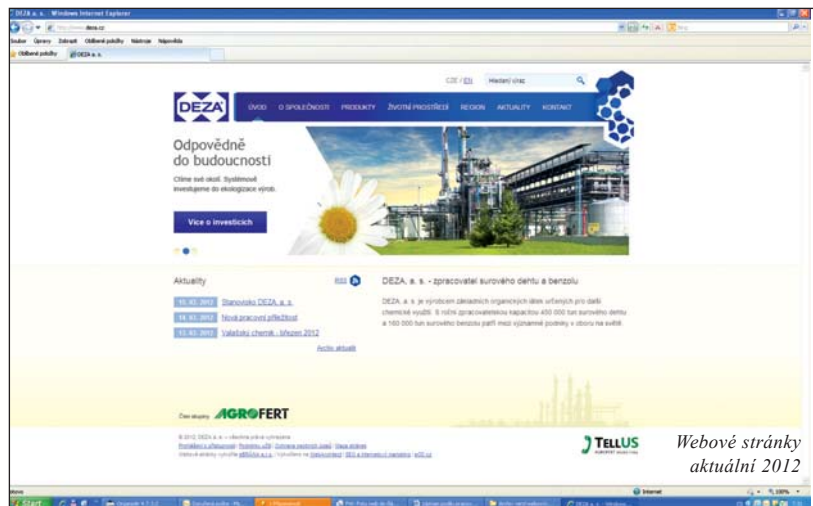
Webvé stránky červenci 2011

stránky, kolikrát, a na jak dlouho jste je navštívili, jestli jste použili vyhledávač, nebo vás k nám přivedl jiný web. Tyto informace jsou pro nás důležité, protože zjistíme, které stránky jsou pro vás zajímavé. Obsah webu pak můžeme přizpůsobovat vašim potřebám. Abych nemluvil jenom teoreticky, uvedu několik zajímavých čísel za rok provozu:

19 070 - počet unikátních přístupů, 83 - průměrná denní návštěvnost, 44 % - podíl přímého přístupu přes www.deza.cz, 34 % - podíl přístupů přes některý z vyhledávačů (nejvyužívanější byl seznam.cz a nejpoužívanější klíčové slovo „deza“).

Nejnávštěvovanější stránkami byly: „úvodní stránka“, „kontakty“, „výroba a prodej“ a „vedení společnosti“.

Roman Sívěk

Webvé stránky aktuální 2012

BLAHOPŘÁNÍ

Ing. Jaroslav Fišer

se dne 23. 4. 2012 dožívá významného životního jubilea 85 roků.

Chci mu jménem svým a jménem všech kolegů popřát k tomuto životnímu výročí hodně zdraví, štěstí a osobní spokojenosti.

Pan Fišer působil převážnou část své kariéry v Deze, kam v roce 1952, po šestiletém působení v Dusíkárnách v Ostravě (dnes Borsodchem), nastoupil jako konstruktér. V Urxových závodech zastával různé pozice vedoucího provozu, hlavního mechanika, hlavního inženýra a v roce 1967 se stal vedoucím závodu. Svoji odbornou pracovní kariéru završil přechodem do závodu ve Valašském Meziříčí, kde až do roku 1988 zastával funkci technického náměstka.

Panu Fišerovi patří poděkování za jeho celoživotní dílo a spolupodílění se na technickém a technologickém rozvoji DEZA, a. s.

Ing. Zbyněk Průša, generální ředitel

Pan Milan Ráček z provozu dehet oslavil 9. dubna padesáté narozeniny. Blahopřejeme.

60 stop, do vzdálenosti 60 km bylo upraveno 6 stop a na posledních 20 km byly nachystány stále 4 stopy. Všechny stopy byly po celý den stabilní.

Závodu se zúčastnilo více než 15 tisíc běžců, to je obrovské množství lidí. Jak byl závod organizován?

Organizace byla skvělá. Všude byl někdo, kdo byl schopen a ochoten poradit a pomoci. Slyšel jsem, že samotnou organizaci závodu zajišťuje 3 000 dobrovolníků. Co mě ale doopravdy překvapilo, byla organizace po dojezdu. Akorát jsem si musel sundat lyže, které mi byly uloženy v úschovně. Následně jsem byl autobusem odvezen do nedaleké školy, kde jsem dostal své již předem připravené, suché oblečení a po osprchování a jídle byl opět přepraven zpátky k cíli. Pak jsem

Trasa VASALOPPE 2012

si pouze vyzvedl diplom a mohl odejít. Vůbec jsem nemusel přemýšlet a vychutnával jsem si pouze ten krásný pocit zdolání Vasova běhu.

Můžeš, prosím, přiblížit atmosféru závodu?

Atmosféra je až frenetická, to se musí zažít. Celou trať lemují diváci, kteří tam stráví většinou celý den. Dělalí si pikniky, opékají maso, fandí závodníkům a často jim nabízejí kousek čokolády, pomeranče nebo pouze sklenici vody. Je to takový festival s oslavou historické události, který se táhne celou devadesátikilometrovou trasou.

Zimní sezóna končí. Víme ale, že tě běhání „chytlo“. Co máš v plánu dál? Odkládám lyže a přecházím na běhání. Během léta chci zaběhnout minimálně dva půlmaratony. Láká mě také samotný maraton, to ale ještě zvážím.

Děkuji. Přeji hodně naběhaných kilometrů pro radost a bez zranění.

POZN.: Závod si mohli letos poprvé vychutnat i příznivci bílé stopy a dálkových běhů prostřednictvím televizního přenosu.

Miriam Kallerová

Přehled hospodaření SPF

Na základě závěrky zveřejňuje Správní komise Svépomočného podpůrného fondu (SPF) zaměstnanců DEZA, a. s. výsledky hospodaření s finančními prostředky fondu v roce 2011.

Tabulka ukazuje čerpání jednotlivých druhů podpor a porovnání s předchozím rokem.

Celkový přehled hospodaření SPF	rok 2010		rok 2011	
	počet	Kč	počet	Kč
zůstatek na účtu České spořitelny k 1.1. sledovaného roku		152 739		256 229
příjem z členských příspěvků		325 600		324 950
výdaje na podpory členům		215 480		244 880
výdaje za vedení účtu		6 651		10 247
příjem z úroků České spořitelny		22		32
zůstatek na účtu České spořitelny k 31.12. sledovaného roku		256 229		326 084
Výdaje podle jednotlivých typů podpor	počet	Kč	počet	Kč
při narození dítěte	19	11 400	13	7 800
v nemoci	12	9 700	7	5 550
při zubolékařských pracích	137	168 380	155	203 530
při odchodu do starobního důchodu	6	12 000	10	20 000
při odchodu do invalidního důchodu	2	8 000	0	0
při úmrtí člena fondu	2	6 000	2	6 000
při úmrtí v rodině člena fondu	0	0	2	2 000
Celkem vyplaceno	178	215 480	189	244 880

V letošním roce zůstane členský příspěvek stejný, tj. 40 Kč. Stanovy SPF i formulář žádosti o podporu jsou přístupné na SEIDU.

Valašské Meziříčí dne 2. 4. 2012, Za správní komisi SPF: Markusiková G.

SBĚR STARÉHO PAPIRU

Upozorňujeme zaměstnance, že ve středu 25. dubna v 8.00 se uskuteční sběr starého papíru. Zároveň žádáme vedoucí, kteří mají starý papír k odvozu, aby své požadavky nahlásili na dispečink.

V případě nepříznivého počasí se po-

sune sběr o další den, tj. na 26. dubna.

Touto informací apelujeme na všechny zdatné důchodce, aby v co největším počtu pomohli při sběru a odvozu papíru do sběrný. Za klub důchodců děkuje a zve Pepa Forejt, tel. 721 305 979

TIRÁŽ

VALAŠSKÝ CHEMIK
– vychází jednou měsíčně
Odpovědná redaktorka:
Ing. Miriam KALLEROVÁ
tel. č. 571 692 372,
e-mail: m.kallerova@deza.cz,

Redaktorky:
Jana BAMBUCHOVÁ
tel.: 571 692 373
e-mail: j.bambuchova@deza.cz
Irma SPILKOVÁ, tel.: 571 692 377
e-mail: i.spilkova@deza.cz

Fotografie:
redakce + archiv.

Adresa redakce:
Valašský chemik, DEZA, a. s.,
Masarykova 753,
Valašské Meziříčí, 757 28.

Vydavatel:
vedení DEZA, a. s.,
Masarykova 753,
Valašské Meziříčí 757 28,
www.deza.cz,
IČO 00011835.

Grafické zpracování a tisk:
COLORA PrintHouse

MK ČR E 13256

Příští číslo VALAŠSKÉHO CHEMIKA
vjde v úterý 15. května
uzávěrka bude 3. května

NAŠI JUBILANTI

V dubnu slaví životní jubileum:

Ráček Milan - dehet
Matocha Karel - dioktylfthalát
Mařovková Irena - provozní
laboratoře 6. provozu

Jubilantům blahopřejeme.

JAK JSOU TU DLOUHO

Duben 30 let

Třeštík Miroslav - energetika

VÝSTUPY PRACOVNÍKŮ

Březen

Ing. Novotný Květoslav - investiční
výstavba
Štůsek Lubomír - provozní údržba

VÍTÁME VÁS

V březnu nastoupili:

Sedlák Dominik - dehet
Türschel René - provozní
laboratoře
Valová Alena - laboratoře VH
(z MD)
Zahradníková Marie - závodní
stravování (z MD)

OKÉNKO PRO NAŠE DŮCHODCE

BLAHOPŘEJEME

V dubnu slaví životní jubileum tito
důchodci:

Rozehnal František - 85 let
Kateřinák Zdeněk - 70 let
Dohnal Jiří Organik - 70 let

BOWLING

Další koulení se koná v pondělí 23. dubna u klobáka. Je to poslední jarní utkání, tak přijďte v co největším počtu. Hraje se od 14 do 16 hodin.

Za výbor zve Bernas.

TURISTIKA

Stejně jako v každém roce, i letos zahájíme turistickou sezónu výšlapem na Javorník, a to v úterý 24. dubna. Odjezd do Veřovic v 9.13 hodin z nádraží ČD ve Valašském Meziříčí.

Abychom dohnali to, oč nás připravila dlouhá zima, další vycházka bude už ve čtvrtek 10. května na novou rozhlednu na Vartovně u Liptálu. Odjezd vlakem v 7.07 hodin do Vsetína, dále autobusem v 7.45 hodin na Sirákov. Z Vartovny pak sejdeme do Val. Polanky nebo do Leskovic a vrátíme se vlakem do Val. Meziříčí. Délka pěší trasy je 10-12 km.

Za výbor KD zve GŠ.

SETKÁNÍ DŮCHODCŮ ORGANIK Vedení DEZA, a. s., výbor klubu důchodců a ZO OS ECHO Deza, a. s. provoz Organik Otrokovice vás srdečně zvou ve středu 25. dubna ve 14.00 hodin na JARNÍ SETKÁNÍ S DŮCHODCI v otrokovické restauraci „Selská kréma“ - sál, náměstí 3. května, Otrokovice.

Na programu je vystoupení zástupců DEZA, a. s., provozu Organik Otrokovice; beseda na téma 60. let vzniku provozu Organik v Otrokovicích - historie závodu - vzpomínky pamětníků - pohledy z minulosti; beseda s jubilanty. V zábavném programu bude občerstvení, tombola, volná zábava. S sebou si přineste dobrou náladu, příspěvky do tomboly a staré pohledy Otrokovic. Závaznou účast potvrďte do 20. dubna paní Smolíkové, tel. 577 926 428 nebo panu Tichému, tel. 577 938 200.

ZÁJEZD DO POLSKA

Klub důchodců DEZA, a. s. pořádá ve středu 9. května zájezd do polského Těšína. Odjezd v 6 hodin od autobusového nádraží ČSAD ve Val. Meziříčí. Cena pro bývalé zaměstnance je 80 Kč, pro rodinného příslušníka 110 Kč. Přihlášky, včetně peněz, přijímá paní Tomášová v termínu 18. - 20. dubna. Telefon 605 775 194. V ceně zájezdu není zahrnuto cestovní pojištění.

Turnaj ve stolním tenise

V úterý 6. března se konal ve Středisku volného času Domeček na Vyhliďce II turnaj ve stolním tenise ve čtyřhře mezi družstvy společností DEZA, a. s. a CS CABOT, s. r. o. Za obě firmy nastoupilo celkem 6 družstev, z každé firmy tři. Turnaj proběhl pod patronací ZO OS ECHO při DEZA, a. s. Utkáni se neslo ve velmi přátelské atmosféře.

Oslovili jsme Miroslava Rudolfa, hlavního organizátora, aby vám turnaj přiblížil. Z výsledků vyplývá, že první dvě místa obsadila družstva Dezy. Co na to říkáte?

Byl to celkem nečekaný úspěch, protože nemáme tak dobré podmínky jako hráči Cabotu. Ale na druhé straně, Deza má širší hráčskou základnu a stolní tenis má u nás dlouhou tradici.

O účast v turnaji byl ze strany zaměstnanců velký zájem. Proč jste postavili jen tři družstva?

Chtěl bych se tímto omluvit dalším zájemcům. Vzhledem k tomu, že Cabot byl schopný postavit pouze 3 družstva, nemohli jsme ani my poslat do soutěže více týmů.

Vaše další plány?

Jednak jsme se dohodli s Cabotem, že v květnu proběhne turnaj mezi našimi firmami ve dvouhře, a dále bychom ještě letos rádi zorganizovali turnaj ve čtyřhře proti družstvu firmy LACHIM a družstvu Alternátoru.

Děkují a přeji hodně dalších úspěšných zápasů.

Miriam Kallerová

Výsledky:

1. Rudolf Segeř - Miroslav Rudolf Deza

2. Marcel Vávra - Jiří Gvozdek Deza
3. Pavel Laurenčík - Antonín Gottfried Cabot
4. Bronislav Lukáš - Aleš Drozd Cabot
5. Jaroslav Macháň - Jaroslav Golán Deza
6. Martin Majer - Ladislav Štefan Cabot

Foto David Ryšánek

VOLNÝ ČAS

HVĚZDÁRNA

■ ASTRONOMICKÁ POZOROVÁNÍ

Pondělí až pátek ve 20.30 hodin.

Pozorování Měsíce, Venuše, Marsu, Saturnu, hvězd, dvojhvězd aj.

■ DEN ZEMĚ

V parku u Zámku Kinských a v amfiteátru ve Valašském Meziříčí se v úterý 24. dubna uskuteční programy v rámci Dne Země 2012, na jejichž organizaci se budou podílet různé instituce města. Při nepřiznivém počasí bude akce přemístěna do Domečku, ul. Zdeňka Fibicha. Hvězdárna Valašské Meziříčí připravuje mj. pozorování Slunce dalekohledem, výrobu a vypouštění raket a další fyzikální a meteorologické experimenty.

http://www.astrovm.cz

■ MUZEUM REGIONU VALAŠSKO

■ Středa 25. dubna 17 hodin - PAPUA

- NOVÁ GUINEA.

Filmová projekce a beseda Jaroslava Jindry. Přednáška z nového cyklu „Muzejní středy“.

■ LAPIDÁRIUM SVATÉ TROJICE

■ Čtvrtek 19. dubna - KONCERT

HEDVIKA.

Koncert ženského pěveckého sboru Hedvika pořádaný u příležitosti 20. výročí jeho vzniku.

■ MORAVSKÁ GOBELINOVÁ

MANUFAKTURA

■ Středa 18. a 25. dubna v 19 hodin -

KLAVÍRNÍ STŘEDY S PETREM

BAZALOU. Schlattaurova kavárna.

http://www.gobelin.cz

■ MĚSTSKÁ KNIHOVNA

■ Úterý 17. dubna v 18 hodin - Kateřina

Urbanová, Andrea Krepová -

JAKUBOVA NOHA.

Autorské čtení zázitků z cesty do Compostely ke hrobu sv. Jakuba.

■ Úterý 24. dubna v 18 hodin - Jarmila

Kusková - TAROT A JEHO

POUŽITÍ V BĚŽNÉM ŽIVOTĚ.

O původu tarotu, rozdělení na velkou a malou arkánu, rozdělení karet malé

árkany dle živlů a pár jednoduchých tarotových výkladů.

Od dubna rozšiřujeme nabídku o absenční půjčování čteček elektronických knih.

KZ VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ

S-klub

■ Čtvrtek 19. dubna v 19.00 hodin -

ÉRIC - EMANUEL SCHMITT -

ZÁHADA ANEB ZAPŘENÁ LÁSKA.

Divadlo Na Fidlovačce Praha. Režie Ondřej Brousek.

Hrají: T. Töpfer, O. Brousek ml.

■ Čtvrtek 19. dubna v 16.00 hodin -

SEJDEME SE PŘI DECHOVCE.

Dechová hudba města Valašské Meziříčí.

■ Úterý 24. dubna v 19.00 hodin -

VÁCLAV NECKÁŘ A BACILY.

Koncert.

ZAJÍMAVÁ CHEMIE

Třpytivý led

Krásně průsvitné a třpytivé kostky ledu do nápojů se vám povedou vyrobit tak, že vodu nejprve převaříte. Když ji totiž jen napustíte z kohoutku, budou ledové kostky nevyrazné a málo lesklé. Je to z toho důvodu, že obsah minerálních látek ve vodě způsobuje její zmatnění. Tyto látky se odstraní varem. Abyste navíc vytvořili různé zajímavé tvary, zkuste využít plastový vnitřek bonboniéry. Vodu vlijte dovnitř a dejte zmrznout.

Pivo jako leštění

Máte-li doma nábytek z bukového dřeva, nejlépe jej vyčistíte a naleštíte vlažným pivem. Pivo oživi jeho barvu, bude se po něm krásně lesknout. Jestliže je dřevo světlé, přidejte do piva trochu citronové šťávy, na půl litru asi jednu polévkovou lžici. Skříně budou jako nové.

PODĚKOVÁNÍ

Děkujeme a. s. DEZA, bývalým spolupracovníkům, přátelům a známým za projevenou soustrast a květinové dary při úmrtí naší drahé maminky, paní Ludmily Brabcové.

Zarmoucená rodina

Pan Karel Matocha z provozu dioktylfthalát oslavil 10. dubna padesáté narozeniny. Blahopřejeme.

Odbory / Info

VZO OS ECHO informuje

TURNAJ VE STOLNÍM TENISE

Termín: 20. 4. 2012

Začátek: 15.00 hodin

Místo: herna v „DOMEČKU“

Přihlášky: Vlastimil Krumpoch,

tel. 725 280 065.

Občerstvení zajištěno.

ZÁJEZD DO POLSKA

VZO OS ECHO a CK Valaška pořádá ve středu 16. května zájezd do polského Těšína. Odjezd v 5.30 hodin z autobusového nádraží ve Valašském Meziříčí. Cena pro člena odborů + rodin. příslušníka je 100 Kč/os., neodborář + rodin. příslušník 120 Kč/os., cizí 180 Kč/os. Přihlášky přijímá paní Bambuchová J. na tel. 2373.

INZERCE

PRODÁM zahradu ve Val. Meziříčí - ulice Výletní. Voda, elektrina, oploceno. Tel. 603 716 265.

PRODÁM málo používaný sportovní kočárek modré barvy, včetně nánožníku a pláštěnky. U řídítek je plastový box na drobné věci a pod kočárkem síťka na věci. V případě zájmu pošlu foto. Cena 2 000 Kč. Tel. 604 870 717.

PRODÁM Fiat Bravo, hatchback/3, najeto 157 t. km, 1242 ccm/80kW, 16 vent., benzín, koupeno v It. CD přehrávač, autorádio, centr. zamykání, imobilizér, el.okna, mlhovky, nehavarované, servisní knížka, první majitel v česku, bez EKO poplatku, klima. Bonus + 4 zimní pneumatiky cca 80 %. TK duben 2013. Tel. 604 785 039.

PRODÁM pozemek ve Val. Meziříčí - Krásno n. B. (poblíž ekonomické školy), o rozloze 202 m². Vhodný pro vytvoření zahrádky, popř. k chovu drůbeže. Cena dohodou. Tel. 602 948 158.

PRODÁM nadstandardní byt 3+kk v Apollu, VM, 74 m², v osobním vlastnictví. Tel. 775 269 283.

Přehrada BYSTRÍČKA má STO LET

Přehrada Bystřička, která letos slaví sté výročí své existence, je po přehradách Jevišovice a Oleksovice na Znojemsku, nejstarší údolní vodní nádrž v povodí Moravy.

Původně měla sloužit jako zásobárna vody pro plánovaný průplav Dunaj - Odra - Labe, jeho stavba však ustoupila záměru rozšíření Severní dráhy císaře Ferdinanda. Průplav měl říční cestou propojit průmyslové Ostravsko s centrem monarchie - Vídní. K zásobování průplavu vodou se dle projektu z roku 1881 počítalo se stavbou tří nádrží v povodí Bečvy - na Bystřičce, v Lužné a v Jarově. Vystavěna však byla nakonec jen přehrada na Bystřičce. Významným argumentem pro zahájení stavby se staly i povodně na konci 19. století, stojící za zání-

kem vesnice Svojanov a Konvice. Přípravné fáze stavby, spojené s rozsáhlými odkupy pozemků, započaly roku 1902. Přehrada samotná byla realizována v letech 1907 -1912 Podnikatelstvem Rabas, Kosina, Werner podle projektu Ing. Grohmann. Na budování přehrady se podíleli nejen místní, ale i zahraniční dělníci z Chorvatska či Itálie. Z archivních pramenů se dozvídáme, že občas docházelo na stavební ke stávkám, např. za lepší pracovní podmínky či vyšší plat.

Přehrada pojme 4,4 milionu m³ při zatopení 37,8 ha plochy. Přehradní hráz je

zděná, založená na skalním podloží 9 metrů pod terénem a z bezpečnostních důvodů byla již v projektu předimenzována. Hráz je v koruně 190 metrů široká, vyzděná z ručně opracovaného kamene z nedalekého lomu, odkud se vozil úzkokolejkou; jen obkladový kámen byl přivážen ze vzdálenějších kamenolomů. K dopravě stavebního materiálu sloužila kolejová vlečka od železniční stanice Roušňka (dnes Bystřička) s rozchodem 600 mm a parostrojním pohonem.

Plány na splaynění vnitrozemských řek kanálem Dunaj - Odra - Labe jsou sice již pekonány, přehrada Bystřička si však ponechala protipovodňovou a bezpeč-

nostní funkci. Vodní plocha v malebném valašském údolí také v dobách nedávno minulých lákala ročně tisíce rekreatantů.

Zpracováno podle VD 15. 01. 2012

Mgr. Ivana Martinková, historik Muzea regionu Valašsko ve Valašském Meziříčí

Agrofert získal protikorupční certifikát

Jak aktivně bojovat proti vnitřní korupci ve firmách? To bylo hlavní téma tiskové konference, která se odehrála 29. února v pražském Kongresovém centru. V rámci setkání převzal zároveň předseda představenstva a generální ředitel skupiny AGROFERT Andrej Babiš z rukou norského velvyslance certifikát o absolvování ratingu Fraud and Corruption Resistance Profile (FCRP).

Koncept FCRP, který dodává norská certifikační společnost Det Norske Veritas (DNV) zkoumá odolnost firmy proti korupci a AGROFERT byl první takto „testovanou“ firmou mimo Norské království.

Jdeme příkladem

Norský velvyslanec Jens Eikaas připomněl, že jeho země aktivně (a také úspěšně) bojuje proti korupci dvacet let. A je také zásadním „vývozcem“ protikorupčního boje do zemí, které nově přistupují k Evropské unii. „Antikorupční snahy soukromého sektoru jsou v tomto boji nezbytné,“ řekl Eikaas. „A pan Babiš a jeho společnost jsou pro ostatní vynikajícím příkladem.“

„Situace v české společnosti je, co se týče korupce, špatná a vážná. Jsem rád, že AGROFERT jde v této věci příkladem,“ řekl v úvodu setkání manažer protikorupčního Fondu Otakara Motejla Jiří Knitl.

VÍTE...

Jaký vliv má státní rozpočet na cenu pohonných hmot?

Maloochodní prodejní cena pohonných hmot zahrnuje tři hlavní složky: **výrobní cenu** (výrobní náklady a zisk výrobce), **marži prodejce** (tj. ČS PHM) a **daně** (tj. spotřební daň a daň z přidané hodnoty). Daň z příjmu právnických osob, sociální a zdravotní pojistění, které jsou příjmem státu, jsou zahrnuty ve výrobních nákladech a v marži.

Se zvýšením výrobní ceny motorové nafty se zvyšuje nejen samotná maloochodní cena, ale i hodnota DPH, která je dána procentní sazbou ze součtu výrobní ceny a spotřební daně. Tím rostou i příjmy do státního rozpočtu. Spotřební daň je dána absolutní hodnotou a změna výrobní ceny ji neovlivňuje. Například při růstu maloochodní ceny z 25 na 40 Kč/l se současně zvyšuje odvod do státního rozpočtu z 15,12 na 17,62 Kč/l. To je o 2,50 Kč/l více, což je při prodeji 4 mil. m³ za rok 10 mld. Kč (zvýšení z 60,5 mld. na 70,5 mld. Kč).

V souvislosti s rostoucími cenami pohonných hmot je diskutována otázka snížení spotřební daně jakožto částečného zmírnění tohoto růstu. Růst DPH mohl být kompenzován snížením spotřební daně tak, aby odvody do státního rozpočtu (spotřební daň + DPH) zůstaly zachovány. Zvýšení ceny bylo úměrné pouze vyšší výrobní ceně paliva, které je následkem zvýšení ceny ropy. Příjem státního rozpočtu závisí na výši prodeje motorové nafty. Obecně se předpokládá, že při snížení maloochodní ceny nafty se zvýší její prodej, zejména přílivem tranzitních přepravců, kteří díky vyšší ceně než v okolních státech čerpají mimo ČR a ochuzují tak státní rozpočet ČR. Kvůli tomuto stavu je tak vysoká spotřební daň zátěží pouze pro domácí konkurenceschopnost, lokální subjekty nebo místní občany. Zahraniční přepravci sice přes naše území a dálnice či silnice převezdí a převezí produkty, avšak žádnou spotřební daň v motorových palivech zde neplatí.

Přitom například při zvýšení prodeje o 1 % se zvýší odvod do státního rozpočtu o zhruba 600 mil. Kč.

Redakce AGF magazínu

Výkonný ředitel DNV pro Českou republiku a Slovensko, Tomáš Urban, poté podrobněji představil samotný produkt, který pomáhá firmám v prevenci, ale také při odhalování korupce a podvodů ve firmách. FCRP je podle Urbana nástroj, který nastavuje procesy ve firmě od hodnocení rizik podvodů a korupce přes školení a osvětu manažerů zaměstnanců až po řízení vlastních incidentů a poučení z nich.

Systém otázek a odpovědí

„Napříč firmami AGROFERTu jsme provedli na padesát pohovorů se za-

městnanci, ale třeba i s dodavateli. Jde o tři sta padesát otázek a odpovědí, jejichž pravdivost poté vyhodnocujeme,“ vysvětlil Urban. Na základě odpovědí a došetřených skutečností se pak vytváří diagram, který určí, jak je firma proti vnitřním podvodům a korupci chráněna a kde jsou její rizika.

„Myslím, že jsme zavedením tohoto projektu neobjevili žádnou Ameriku. Žádný vlastník nebo akcionář firmy přece nechce přicházet o výděly,“ konstatoval před převzetím certifikátu šéf AGROFERTu Andrej Babiš. „Takovýto audit ve firmě by měl být úplně normální a věřím, že firmy podobné nástroje mají nebo se je, na rozdíl od našeho státu, chystají využít. Já můžu jen dalším firmám doporučit, aby si to vyzkoušely.“

Tón shora

Výsledky „testu odolnosti proti korupci a podvodům“ každopádně ve společnosti AGROFERT podle auditorské společnosti neprokázaly žádný závažnější problém uvnitř skupiny, ale především ukázaly, kde lze fungování tohoto největšího českého privátního zaměstnavatele zlepšit. „Velmi mile jsem byl překvapen tím, jak dopadlo hodnocení v oblasti ‚Tón shora‘ kde se jedná o určitou formu integrity našich manažerů, kteří prosazují protikorupční zásady směrem do společnosti. Pro mě je to signál, že naši manažeré jdou příkladem a stejné chování vyžadují od svých podřízených,“ dodává Andrej Babiš.

Jaromír Hasoň, ANO2011

Agrofert spouští nové webové stránky

K 15. 4. 2012 spouštíme nové webové stránky společnosti Agrofert Holding, a. s. Při jejich tvorbě byl největší důraz kladen na to, aby stránky byly pro uživatele co nejpřehlednější, měly moderní grafický design a jasné a stručné texty. Hlavním cílem bylo umožnit návštěvníkům rychlou orientaci a zároveň jim zprostředkovat maximum informací. Na nové podobě firemního webu se podílel kolektiv zaměstnanců společnosti Agrofert Holding, a. s. v čele s personálním ředitelem Ing. Danielem Rubešem a marketingovou ředitelkou Ing. Hanou Kamiňskou.

Snadná orientace

Úvodní stránka je jakýmsi hlavním rozcestníkem, který poskytuje možnost volit informace o celé skupině Agrofert či jednotlivých segmentech, tzn. zemědělství, chemii, potravinářství, pozemní technice, lesním hospodářství či obnovitelných zdrojích. Orientace je usnadněna díky atraktivním fotografiím, které jsou pro dané segmenty charakteristické. Na úvodní stránce naleznou návštěvníci rovněž aktualizované novinky z dění ve skupině. Díky vyhledávači si mohou rychle vyfiltrovat nejen hledaný segment, ale také produktovou kategorii či informace o konkrétní ceťné společnosti. Možnost rychlého filtrování je však k dispozici na všech místech webových stránek.

Kalendář akcí i pracovní nabídky

Kliknutím na odkaz Skupina Agrofert získá návštěvník obecné informace a může pročit aktuální a vybrané články z médií. Horní navigační lišta ho provede prostřednictvím odkazu „O nás“ strukturou, historií a obecnými informacemi o mateřské společnosti Agrofert Holding, a. s. Na stránce lze najít také detailní informace o poskytovaných službách, tj. o centrálním nákupu či nabídce nemovitostí Agrofert property. Horní lišta dále nabízí odkaz na jednotlivé segmenty skupiny Agrofert. Ty jsou koncipovány v jednotném duchu a kromě obecných údajů informují

o aktualitách v daném segmentu, novinách uveřejněných v médiích, přináší kalendář zajímavých událostí a nabídku zaměstnání.

Pod odkazem „Kalendář“ se zobrazí plánované akce jako např. výstavy, konference, polní dny, apod., které se zobrazují od těch nejaktuálnějších. Kliknutím na odkaz „Vztahy s veřejností“ je možné pročit firemní Agrofert magazín, tiskové zprávy a informovat se o nadačních projektech Agrofertu. Pro ty, kteří na webových stránkách hledají nové pracovní příležitosti, je vytvořen odkaz „Kariéra“ s širokou nabídkou pracovních míst napříč celou skupinou.

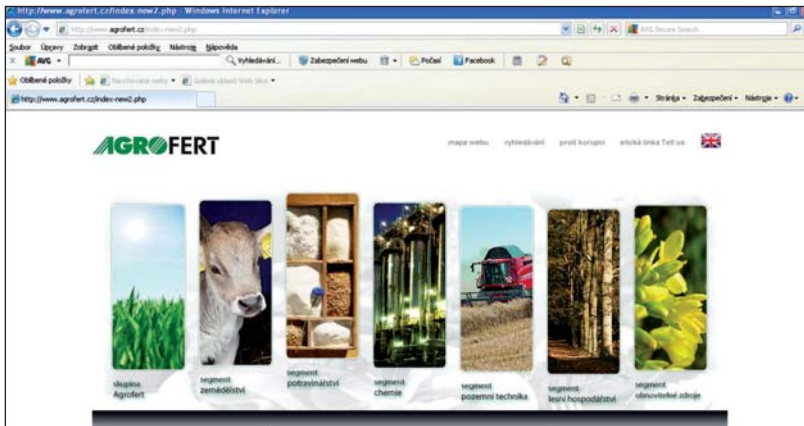
Aktualizace webu

Webové stránky by měly být zajímavé

a pro návštěvníky atraktivní. Proto je nutné, aby byl jejich obsah pravidelně aktualizován. V budoucnu budou za aktualizaci zodpovídat pověřené týmy, které budou v průběhu dubna proškoleny, jak pracovat s redakčním systémem a jakým způsobem web aktualizovat. K testovacímu spuštění webu dojde již na začátku dubna, k ostrému spuštění 15. dubna 2012. Obsah webových stránek bude postupně rozšiřován a doplňován a v souvislosti s tímto žádáme všechny zaměstnance, aby nám sdělovali své připomínky a podněty.

Věříme, že se vám nové webové stránky budou líbit a budete zde nalézat veškeré potřebné informace.

Redakce

PREOL rozšíří své portfolio produktů

Při pozorném čtení novinových článků jste mohli v průběhu minulého půl roku zachytit informaci, že PREOL bude kromě biopaliv, vyrábět i jedlé oleje. V té době již tým pod vedením Ing. Lisi připravoval Studii proveditelnosti, tj. nutný podklad k rozhodnutí o každé významnější investici. Dnes je již projekt předběžně schválen a málo chybí pouze krůček k tomu, abychom se mohli těšit, že si do dvou let koupíme láhev kvalitního řepkového oleje vyrobeného v Lovosicích.

PREOL je dnes největším výrobcem neutralizovaného řepkového oleje v ČR s kapacitou 165 000 t/rok. Je předpoklad, že na základě zamýšlené intenzifikace lisovny v r. 2012, dosáhne kapacita výroby 190 000 t/rok neutralizovaného oleje (cca 100 tis. tun oleje je určeno pro výrobu MEŘO, přebytek vyrobeného oleje je určen pro prodej). Díky vysoké kvalitě vyráběného neutralizovaného oleje lze dvoustupňovou technologii (bělení a dezodorizace) dosáhnout vysoce kvalitního jedlého 100% řepkového oleje. Záměrem projektu je tedy výstavba výroby rafinované oleje o kapacitě 100 t/den rafinovaného oleje vč. stáčení do autocisteren a plnění PET lahví a IBC kontejnerů.

Pro dosažení uvedeného záměru je nutno vyprojektovat a instalovat v blízkosti výroby surového řepkového oleje rafinační kapacitu, kde bude rostlinný olej šetrnými postupy rafinován v nejvyšší potravinářské kvalitě tj. zdravotně nezávadný a zároveň nutričně hodnotný. Tento rafinovaný olej bude buď distribuován v autocisternách či kontejnerech, nebo naplněn a zabalen do vhodných malospotřebitelských obalů.

Celková koncepce výroby zahrnuje rafinační proces, tedy soubor postupně

navazujících technologických postupů, kterými se z nevzhledných a zakalených surových olejů nepřijemné chuti a vůně stane výrobek vhodný pro lidskou výživu a přímou konzumaci. Současným tržním standardem je rafinovaný jedlý olej příjemně neutrální chuti a vůně, který je čirý a světlý. Správně provedený rafinační proces podle zásad GMP (správné výrobní praxe) zajišťuje, že vyrobený jedlý olej určený pro lidskou výživu je zdravotně bezpečný a neobsahuje zdraví škodlivé nebo nebezpečné látky.

Jednodušeji řečeno, vylisujete-li z řepkového semene olej (v případě PREOLu i vyextrahujete), tak proto, abyste ho dostali na kuchyňský stůl, musí proběhnout čtyři hlavní technologické procesy: Odsazení, Neutralizace, Bělení a Dezodorizace. Současný technologický postup zpracování řepky, který je instalován v jednotce PREOL, zahrnuje první dva rafinační stupně, tedy odsazení a neutralizaci. Tyto dva předrafinační stupně významně zvyšují kvalitu dnes vyráběného surového řepkového oleje v jednotce PREOL a jsou nezbytné pro efektivní výrobu kvalitní bionafty MEŘO. Zamýšlená rafinační technologie pro výrobu jedlých olejů bude proto zahrnovat pouze

druhé dva technologické procesy, zmiňované bělení a dezodorizaci.

Při bělení se ze zpracovávaného oleje odstraňují nežádoucí doprovodné látky, především lipochromy, což jsou v oleji rozpustná barviva, jako například karotenoidy a chlorofyl. Dále se odstraňují rozkladné látky pocházející z oleje, bílkoviny, glycidy, fosfatidy apod., v procesu bělení se na bělicí hlince adsorbují zbytky nežádoucích látek, které mohou z řepky přecházet do oleje.

Jako standardní adsorbenty se v technologii používají aktivované bělicí hlinky. Chemické složení bělicí hlinky je podobné kaolinu. Nejúčinnější hlinky jsou tvořeny bentonitem a montmorillonitem, pórovitými látkami s obrovským vnitřním povrchem, jejichž adsorpční schopnost je po aktivaci minerální kyselinou enormně vysoká. Technologický proces bělení probíhá za sníženého tlaku a při teplotě 80-95 stupňů C. Kyselina citronová vstupující do procesu musí být v potravinářské kvalitě. Uputřeba bělicí hlinka je z oleje odstraněna následnou filtrací.

V technologickém procesu deodorizace, který je posledním rafinačním stupněm, dochází za teploty přes 230 stupňů Celsia a hlubokého vakua (3-5 mbar) k odstraně-

ní chuťových a aromatických látek přímou stripovací parou. Tyto nežádoucí látky vznikaly při pěstebním procesu olejnatých semen, jejich uskladnění nebo v procesu jejich zpracování. Tvoří je sloučeniny jako je zbytkový hexan, aldehydy, ketony, nízké mastné kyseliny, uhlovodíky, steroly a další sloučeniny. Při dostatečně vysoké teplotě a hlubokém vakuu budou tyto nežádoucí látky v zamýšlené technologii vypuzeny z vyběleného oleje vodní parou. Z procesu pak budou odcházet do barometrické kondenzace. Rafinovaný jedlý olej z desodorizační kolony bude dle záměru ochlazen na teplotu cca 35 stupňů Celsia. Při čerpání z výrobní technologie bude rafinovaný olej syčen inertním plynem, kterým je potravinářský dusík pro zajištění trvanlivosti.

Velmi účinné rafinační podmínky obecně odstraňují s nežádoucími příměsí i biologicky hodnotné doprovodné látky jako jsou tokoferoly a vitaminy. Navíc bylo prokázáno, že při rafinaci mohou probíhat izomerační reakce, podobně jako při ztužování olejů. To má za následek nárůst obsahu tzv. trans-mastných kyselin, které mají v lidské výživě stejně nežádoucí účinky jako nasycené mastné kyseliny. Proto jsou pro

náš projekt v celém dosavadním průběhu požadovány technické podmínky šetrné rafinace tak, aby celkový obsah trans-mastných kyselin ve finálním jedlém oleji nepřekročil limitní hodnotu 1 %.

Naposled je nutné zmínit požadavky na potravinářský provoz. Těmto požadavkům, definovaným platnou potravinářskou legislativou, se musí podřídit celá výstavba výroby a pochopitelně i budoucí výroba. Všichni víme, že potraviny mají na trhu zboží zvláštní postavení. Jejich výrobci musí zajistit zdravotní nezávadnost a potravinovou bezpečnost vyráběných potravin. Potravinářská výroba jedlých olejů musí být zabezpečena v celém svém rozsahu. To znamená již od zemědělské prvovýroby olejnin, jejich průmyslového zpracování, uskladnění až po prodej. Požadavky na potravinářskou výrobu jedlých olejů a vybavení provozů jsou velmi přísné a jsou dány zmíněnou legislativou. S tím vším v připraveném projektu počítáme.

Karel Hendrych, PREOL

Rostlinný řepkový olej vyrobený moderní technologií má vysokou nutriční a zdravotní hodnotu. Změna skladby potravinářských olejů, v souladu s výživovými doporučeními WHO, je jedna z doporučených cest, jak zmírnit důsledky civilizačních chorob, zvláště pak kardiovaskulárních onemocnění populace.